

توسعه خط لوله نفت و گاز در منطقه خلیج فارس

طولانی شش‌دن بحران امنیتی در تنگه هرمز و ادامه بلاکلیفی در مذاکرات میان ایران و ایالات متحده، خاورمیانه را وارد مرحله‌ای تازه از بازتعریف مناسبات ژئوپلیتیکی و ژئوانرژیک کرده‌است؛مرحله‌ای که در آن امنیت انرژی دیگر صرف‌فایک مسئلهاقتصادی نیست، بلکه به‌موضوعی راهبردی برای بقا،نقوذمنطقه‌ای و حتی رقابت‌میان متحدان عربی تبدیل شده‌است.

در شرایطی که تنش‌های ایران، امریکا و اسرائیل باعث افزایش نااطمینانی در بازار جهانی انرژی شده، کشورهای عربی حاشیه خلیج فارس به ویژه امارات متحده عربی و عربستان سعودی تلاش دارند وابستگی تاریخی خود به تنگه هرمز را کاهش دهند.این مسئله پس از اختلال‌های مکرر در عبور نفتکش‌ها، افزایش هزینه بیمه حمل‌ونقل دریایی، نگرانی از حملات نظامی و احتمال طولانی شدن بحران امنیتی در منطقه، بیش از گذشته اهمیت پیدا کرده‌است.

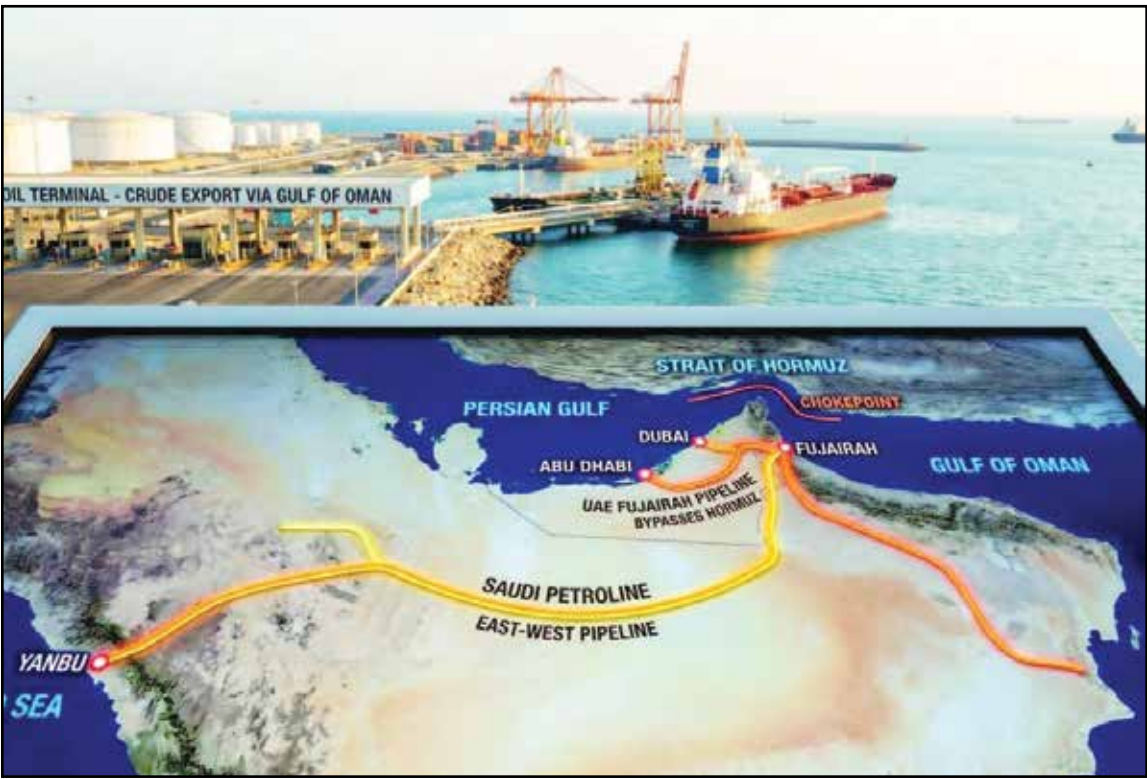
واقعیت این‌است که تنگه هرمز طی دهه‌های گذشته مهم‌ترین گلوگاه انرژی جهان بوده‌است؛ چرا که روزانه حدود یک‌پنجم تجارت جهانی نفت و بخش مهمی از صادرات گاز طبیعی مایع جهان از آن عبور می‌کند. به همین دلیل هر گونه ناامنی در این منطقه بلافاصله بازار جهانی نفت و گاز را دچار شوک می‌کند. اکنون نیز با ادامه تنش‌های منطقه‌ای، کشورهای عربی به این جمع‌بندی رسیده‌اند که تا دم‌اتکای کامل به هرمز می‌تواند اقتصاد و امنیت ملی آنها را معرض تهدید دائمی قرار دهد. در این میان، امارات متحده عربسی پروژه خط لوله جدید غرب شرق را به عنوان مهم‌ترین طرح راهبردی خود برای دور زدن هرمز در دستور کار قرار داده‌است؛ پروژه‌ای که قرار است ظرفیت صادرات نفت این کشور از بندر فجیره به ا تا سال ۲۰۲۷ به شکل قابل توجهی افزایش دهد. ابوظبی معتقد است توسعه این خطوط لوله می‌تواند ضمن کاهش آسیب‌پذیری ژئوپلیتیکی، جایگاه این کشور را در معادلات انرژی جهانی نیز تقویت کند. عربستان سعودی نیز با اتکا به خط لوله شرق-غرب خود که به بندر عنین در دریای سرخ منتهی است، تلاش دارد بخشی از صادرات نفتش را از مسیرهای جایگزین انجام دهد.

هرمز دغدغه تازه اعراب

مهم‌ترین عامل حرکت کشورهای عربی به سمت پروژه‌های جدید خط لوله، نگرانی از تبدیل شدن تنگه هرمز به نقطه‌نامی بحران است؛ از نگاه دولت‌های عربی، هر گونه رویارویی مستقیم میان ایران و امریکا یا تشدید

کشورهای عربی در تدارک جایگزینی هر میز با خط لوله جدید نفت و گاز هستند؛

سودای بازتعریف مناسبات ژئوانرژیک در منطقه خلیج فارس

تنش‌های منطقه‌ای می‌تواند صادرات انرژی آنها را فلج کند. تجربه اختلال در صادرات نفت و گاز قطر، کویت و حتی کاهش بخشی از صادرات امارات و عربستان، نشان داده‌است که اقتصادهای خلیج فارس همچنان به شدت به امنیت هرمز وابسته هستند.

امارات و عربستان سعودی در مقایسه با دیگر کشورهای عربی خلیج فارس از یک مزیت نسبی

از نگاه دولت‌های عربی، هر گونه رویارویی مستقیم میان ایران و امریکا یا تشدید تنش‌های منطقه‌ای می‌تواند صادرات انرژی آنها را فلج کند و تجربه اختلال در صادرات نفت و گاز قطر، کویت و حتی کاهش بخشی از صادرات امارات و عربستان، نشان داده‌است که اقتصادهای خلیج فارس همچنان به شدت به امنیت هرمز وابسته هستند

غربی وارد سازد. به همین دلیل واشنگتن از هر پروژه‌ای که بتواند بخشی از صادرات نفت خلیج فارس را از مسیرهای جایگزین منتقل کند، حمایت سیاسی و امنیتی خواهد کرد.

اروپا نیز پس از بحران انرژی ناشی از جنگ اوکراین، بیش از گذشته نسبت به امنیت مسیرهای انتقال انرژی حساس شده‌است. کشورهای اروپایی که در سال‌های اخیر تلاش کرده‌اند وابستگی خود به انرژی روسیه را کاهش دهند، اکنون ثبات صادرات نفت و گاز خلیج فارس را یک اولویت راهبردی می‌دانند. از این منظر، توسعه خطوط لوله جدید در امارات یا عربستان می‌تواند بخشی از نگرانی‌های اروپا درباره اختلال در بازار جهانی انرژی را کاهش دهد.

با این حال، حمایت غرب از این پروژه‌ها فقط اقتصادی نیست. امریکا و متحدانش این خطوط لوله را بخشی از راهبرد کلان، مهار نفوذ منطقه‌ای ایران نیز تلقی می‌کنند. هر چه کشورهای عربی بتوانند وابستگی خود به هرمز را کمتر کنند، از نگاه غرب ابزار فشار ژئوپلیتیکی ایران نیز محدودتر خواهد شد. به همین دلیل احتمال می‌رود امریکادر حوزه فناوری، امنیت سایبری، پدافند هوایی و حتی تامین مالی، از پروژه‌های جدید انرژی در خلیج فارس پشتیبانی کند.

رقابت پنهان ریاض و ابوظبی:

مانع بزرگ پروژه‌های انرژی

اگرچه امارات و عربستان سعودی در ظاهر درباره کاهش وابستگی به هرمز منافع مشترکی دارند، اما در واقع رقابت فزاینده میان دو کشور می‌تواند به یکی از مهم‌ترین موانع اجرای پروژه‌های منطقه‌ای تبدیل شود. طی سال‌های اخیر اختلافات میان ریاض و ابوظبی از حوزه نفت فراتر رفته و به رقابت ژئوپلیتیکی برای رهبری جهان عرب و کنترل معادلات خاورمیانه رسیده‌است.

عربستان سعودی به دنبال حفظ نقش سنتی خود به عنوان قدرت اول عربی و رهبر بازار نفت است، اما امارات تلاش می‌کند با استفاده از توان مالی، زیرساختی و لجستیکی خود، جایگاه مستقلی در منطقه به دست آورد. خروج امارات از برخی توافق‌های نفتی و اختلاف نظر با عربستان در چارچوب اوپک پلاس، نشانه‌ای از همین رقابت فزاینده‌اند.

در حوزه انرژی نیز دو کشور راهبردهای متفاوتی دارند. عربستان بیشتر به دنبال حفظ قیمت‌های بالای نفت از طریق کنترل تولید است، زیرا اقتصاد این کشور برای تامین مالی پروژه‌های عظیم داخلی به درآمدهای نفتی بالا نیاز دارد. در مقابل، امارات بر افزایش تولید، توسعه صادرات و تبدیل شدن به هاب منطقه‌ای انرژی تمرکز کرده‌است. این اختلاف رویکرد می‌تواند همکاری‌های مشترک در پروژه‌های خطوط لوله را با مشکل مواجه کند. در مجموع، خاورمیانه در حال ورود به مرحله تازه‌ای از بازی‌آرایی ژئوپلیتیکی است؛ مرحله‌ای که در آن انرژی، امنیت و رقابت منطقه‌ای بیش از هر زمان دیگری به یکدیگر درخور ده‌اند.

کشورهای اروپایی که در سال‌های اخیر تلاش کرده‌اند وابستگی خود به انرژی روسیه را کاهش دهند، اکنون ثبات صادرات نفت و گاز خلیج فارس را یک اولویت راهبردی می‌دانند و از این منظر، توسعه خطوط لوله جدید در امارات یا عربستان می‌تواند بخشی از نگرانی‌های اروپا درباره اختلال در بازار جهانی انرژی را کاهش دهد

روزنامهٔ دیلی میل گزارش داده نخست‌وزیر انگلیس به دوستان نزدیکش گفته که قصد دارد از سمتش استعفا دهد. وی به‌تازگی با شورش در میان اعضای هم‌حزبی خودش روبه‌رو شده‌ است. همچنین بیش از ۹۰ عضو حزب کارگر در روزهای گذشته از او خواست‌اند استعفا دهد.

جرعه اصلی بحران فعلی، هفته گذشته پس از اعلام نتایج انتخابات مجلس در انگلستان زده شد. حزب کارگر در یک شکست تاریخی و فاجعه‌بار، نزدیک به ۱۵۰۰ کرسی شورای شهر را از دست داد. این ریزش آرا عمدتاً به سود دو حزب رقیب یعنی حزب چپ‌گرای «سبز» و حزب راست‌گرای

نقل از خبرگزاری رویترز، دستگیری صعب یک‌ماه پس از دستگیری مادورو ونزوئلایی و متحد نیکولاس مادورو، رئیس‌جمهور روده‌شده این کشور، به ایالات متحده تحویل داده شد. الکس صعب، متحد نزدیک ایالتی از همکاری بین نیروهای انتظامی ایالات متحده و ونزوئلا با ریاست جمهوری موقت دلسی رودریگز است. الکس صعب ۵۴ ساله و متولد

خبر

هیل: ترامپ دیگر تسلط سابق را بر حزب جمهوریخواه ندارد

بر اساس گزارش رسانه آمریکایی، اخیرا شواهد و قرائن حاکی از آن بوده‌اند که جمهوریخواهان بیش از هر زمان با مشاهده تضعیف و افول «دونالد ترامپ»، رئیس‌جمهور این کشور و دولتش، راهشان را به ویژه در مبارزات مربوط به انتخابات میانرودهای کنگره در سال جاری میلادی از او جدا کرده و اولویت‌های خودشان را پیگیری می‌کنند. ویگه «هیل» که رسانه تخصصی پوشش اخبار مربوط به کنگره ایالات متحده است در گزارش خود تصریح کرده است: «هر چند هنوز ترامپ از نفوذ قابل توجهی در داخل حزیبش برخوردار است، تعداد هر چه بیشتری از قانونگذاران کنگره-

راه به نقل از روزنامه اسرائیلی هآرتص منتشر کرد که دادگاه مستقر در لاهه پیش‌تر در نوامبر ۲۰۲۴ (آبان ۱۴۰۳) برای بنیامین نتانیاهو نخست‌وزیر اسرائیل و یوآ و گالانت وزیر پیشین دفاع اسرائیل به اتهام ارتکاب جنایات جنگی و جنایت علیه بشریت در غزه حکم بازداشت صادر کرده بود. دیوان کیفری بین‌المللی تاکنون واکنشی

خبر

دیلی میل از احتمال کناره‌گیری نخست‌وزیر بریتانیا خبر داد

تنها در طول سال گذشته، دولت او تحت فشار جناح‌های مختلف حزب، مسیر خود را در سه سیاست بزرگ و کلیدی طرف یک ساه تغییر داد. وس استریتینگ، وزیر بهداشت مستعفی بریتانیا، در نامه استعفای تکان‌دهنده خود «حزب کارگر به یک چشم‌انداز نیاز دارد، اما در حسال حاضر ماقط با یک خلاء بزرگ روبرو هستیم». تا این لحظه، نزدیک به ۹۰ نماینده مجلس از حزب کارگر رسماً خواستار استعفای نخست‌وزیر یا تعیین یک جدول زمانی مشخص برای کناره‌گیری او شده‌اند.

اگرچه استارمر قبلاً اعلام کرده بود که استعفا نمی‌دهد و مأموریت خود را رها نمی‌کند، اما مخالفان در حال جمع‌آوری امضا برای به چالش کشیدن او هستند. انتخاب جدید، به حمایت ۸۱ نماینده مجلس از او ماه جولای استارمر، افشای جنجال انتصاب «لرد مندلسون» به عنوان سفیر بریتانیا در امریکا بود. دلیل اصلی حساسیت‌ها، روابط و پیوندهای افشاشده لرد مندلسون با «جفری اپستین» (قاچاقچی و مجرم جنسی معروف امریکایی) بود که خشم شدید افکار عمومی و نمایندگان پارلمان را برانگیخت. منتقدان استارمر او را به بی‌برنامگی و چرخش‌های ناگهانی در سیاست‌های کلان متهم می‌کنند.

ونزوئلا متحد مادورو را به آمریکا تحویل داد

کلمبیا، پیش از این در سال ۲۰۲۰ در کرب ورد بازداشت و به اتهام رشوه خواری در ایالات متحده نگهداری می‌شد. او در سال ۲۰۲۳ در ازای آزادی آمریکایی‌های بازداشت‌شده در ونزوئلا، مورد عفو قرار گرفت. سه گفته منابع آگاه، صعب می‌تواند اطلاعاتی را برای پیشبرد پرونده کیفری علیه مادورو در اختیار مقامات آمریکایی قرار دهد.

مادورو و همسرش، سیلیا فلورس در ژانویه برای مواجبه با اتهاماتی، از جمله توطنه‌برایی ارتکاب «تروریسم» مرتبط با مواد مخدر، به نیویورک منتقل شدند. آنها این اتهامات را رد می‌کنند. الکس صعب و همسرش چندین سال پیش در ایتالیا زندگی می‌کردند. «لونیچی جولیانو» و کیلی در ایتالیا که وکالت او را بر عهده داشته‌است روز شنبه گفت که پرونده‌های موکلش در امریکا را رسیدگی نمی‌کند و نمی‌تواند اخراج او را تأیید کند.

جهان نما

نیویورک تایمز:

آمریکا از پایگاه دوم اسرائیل در عراق کاملاً مطلع بود؛

در پی افشاگری روزنامه وال استریت ژورنال درباره وجود یک پایگاه نظامی مخفی اسرائیل در غرب عراق روزنامه نیویورک تایمز نوشته در سوم مارس یک وانت بار متعلق به یک چوپان عشایر به نام «عوض الشمری» ۲۹ ساله که از شهر النخب به سمت اردوگاه عشایری بدونین در بیابان غرب عراق در حرکت بسود، گلوله‌باران و متوقف شد. سه شاهد از این اردوگاه اعلام کردند که یک بالگرد این وانت بار را تعقیب و بارها به سمت آن شلیک کرده است-حادثه‌ای که در نهایت منجر به کشف ۲ پایگاه نظامی اسرائیلی در خاک عراق شد. «امیر الشمری» پسر عمومی عوض برای نیویورک تایمز روایت کرد که عوض با رازی در بیابان عراق روبه‌رو شده بود- وجود ۲ پایگاه مخفی اسرائیل در دل بیابان‌های عراق که بیش از یک سال به‌طور متناوب از سوی این رژیم استفاده می‌شد. خانواده عوض معتقدند پی بردن به این موضوع جان او را گرفت.

روزنامه نیویورک تایمز در گزارشی از وجود یک پایگاه نظامی دیگر تحت استفاده اسرائیل در این منطقه برده بر داشته و نوشت: در فاصله زمانی میان شروع سفر مرگبار و پایان وحشتناک آن عوض الشمری با فرماندهی نظامی منطقه‌ای عراق تماس گرفته بود تا وجود سربازان، هلیکوپترها و چادرهایی که در اطراف یک باند فرود جمع شده بودند را گزارش دهد. به گفته مقامات ارشد عراقی و منطقه‌ای، اسرائیل از آن پایگاه برای پشتیبانی از عملیات نظامی خود علیه ایران (شریک منطقه‌ای بغداد) استفاده می‌کرد. مقامات عراقی به نیویورک تایمز گفتند که یک پایگاه افشا نشده دیگر نیز در بیابان غرب عراق وجود دارد. مقامات امنیتی منطقه‌ای گفتند پایگاهی که چوپان ۲۹ ساله با آن مواجه شد پیش از جنگ امریکا و اسرائیل علیه ایران وجود داشته و در طی جنگ ۱۲ روزه علیه تهران در ژوئن ۲۰۲۵ نیز مورد استفاده قرار گرفته‌است.

یکی از مقامات منطقه‌ای گفت که نیروهای اسرائیل از اواخر سال ۲۰۲۴ مقدمات ساخت این پایگاه موقت را آغاز کرده بودند. به نوشته نیویورک تایمز، ارتش اسرائیل از اظهار نظر درباره این اردوگاه‌ها یا کشته شدن عوض الشمری خودداری کرد.

در ادامه این مطلب مطرح شد: اطلاعاتی که شاهدان مرگ الشمری و مقامات رسمی به شرط فاش نشدن هویتشان ارائه دادند نشان می‌دهد که واشنگتن از ژوئن ۲۰۲۵ یا احتمالاً زودتر از وجود دست‌کم یکی از پایگاه‌ها- همان پایگاهی که الشمری به آن برخورد کرد-باخبر بوده‌است. این به احتمال زیاد به این معناست که متحد کلیدی دیگر بغداد، یعنی ایالات متحده این واقعبت را از عراق پنهان کرده بود که نیروهای متخاصم در خاک آن حضور دارند.

«وعد القذو» قانونگذار عراقی که در یک جلسه توجیهی محرمانه پارلمانی درباره آن پایگاه شرکت کرده بود، گفت: «این نشان‌دهنده بی‌اعتنایی آشکار به حاکمیت عراق، دولت و نیروهای آن، همچنین کرامت مردم عراق است». او همچنین گفت که «موضع مقامات امنیتی ما شرم‌آور است». رسانه امریکایی نوشته چه عراق از وجود نیروهای خارجی در خاک خود بی‌خبر بوده باشد و چه مطلع اما نادیده گرفته باشد، این نشان می‌دهد که عراق چگونه در درگیری‌های میان واشنگتن و تهران از کنترل کامل بر قلمرو خود ناتوان است.

در این گزارش مطرح شد: مقامات منطقه‌ای گفتند نقش امریکا در امنیت عراق بخشی از محاسبات اسرائیل در تصمیم‌گیری برای انجام دادن عملیات مخفیانه در عراق بوده‌است.

دو مقام امنیتی عراق نیز گفتند هم در جنگ ۱۲ روزه و هم در جنگ فعلی واشنگتن عراق را مجبور کرد ا رادارهای خود را برای محافظت از هواپیماهای آمریکایی خاموش کند و در نتیجه بغداد برای شناسایی فعالیت‌های خصمانه بیشتر به نیروهای امریکایی متکی شود. سرتیب «علی‌الحمدان» فرمانده نیروهای فرات میانی سازمان حشدالشعبی گفت که ارتش عراق بیش از یک ماه پیش از کشف چوپان ۲۹ ساله به حضور اسرائیل در بیابان مظنون بوده‌است. او افزود که «دولت تاکنون در این باره سکوت کرده‌است».

به گفته او، اهالی اردوگاه عشایری بدونین در بیابان‌های غرب عراق چند هفته بود که فعالیت‌های غیر عادی نظامی راه‌برماندهی منطقه‌ای عراق گزارش می‌کردند. اما ارتش تصمیم گرفت به این موضوع ورود نکند.الحمدان می‌گوید ارتش در عوض تصمیم گرفت که‌از دور درباره نیروهایی که گمان می‌کرد اسرائیلی باشند، «صد اطلاعاتی» انجام دهد. آن‌ها از همکاران آمریکایی خود در خواست اطلاعات کردند اما پاسخی داده نشد. او افزود که یک روز پس از گزارش‌دهی چوپان ۲۹ ساله فرماندهی مرکزی عراق یک هیات شناسایی را اعزام کرد. با نزدیک شدن این یگان‌ها به منطقه یاد شده به آن‌ها شلیک شد. یک سرباز کشته شد، ۲ تن از آن‌ها زخمی شدند و ۲ خودرو نیز پیش از آن که این نیروها تصمیم بگیرند دوباره روشنشان کنند، بمباران شدند.

نیویورک تایمز با اشاره به این‌که مقامات بغداد در تلاش بودند بفهمند چه رخ داده، نوشت: ۲ مقام امنیتی گفتند تلاش‌های آن‌ها مدام از سوی فرماندهان ارشد که این موضوع را کم اهمیت جلوه می‌دادند، بی‌نتیجه می‌ماند.

با ایلنا همراه شوید خبرگزاری کار ایران «ایلنا»